

Sygn. akt V KK 76/21

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **H. W. (W.)**

skazanego z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 17 marca 2021 r., w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 czerwca 2020 r., sygn. akt II AKa (...)
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt III K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

H. W. został oskarżony o to, że od co najmniej początku 2015 r. do 5 sierpnia 2016 r. w B., gm. C., S., gm. B., i w P., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, będąc do dnia 16 lipca 2015 r. zatrudnionym na stanowisku Kierownika Działu Hodowli w Oddziale w B. - spółki „H. Sp. z o.o. Grupa [X]. i tym samym zobowiązanym na podstawie umowy o pracę i przydzielonego mu decyzją Dyrektora tego Oddziału zakresu obowiązków, m.in. do wprowadzania w hodowli roślin nowoczesnych technologii, prowadzenia i ustalania kierunków prac hodowlanych i badawczych dla poszczególnych gatunków

hodowlanych, przygotowywania wniosków rejestrowych i patentowych zgłaszanych nowych odmian, dbałości o mienie i zabezpieczenia materiałów hodowlanych przed zniszczeniem, kradzieżą lub inną formą szkody, a nadto przestrzegania tajemnicy służbowej w zakresie hodowli, używanych materiałów wyjściowych, zaawansowania prac badawczych, poprzez nadużycie udzielonych mu w opisanym zakresie uprawnień wszedł w sposób bezprawny w posiadanie materiału siewnego w postaci wyselekcjonowanych nasion linii męsko- sterylnych pszenżyta mieszańcowego oraz wyselekcjonowanych nasion linii dopełniaczy tego pszenżyta, wytworzonych w wyniku wieloletnich prac naukowych jako materiał wyjściowy do hodowli w ten sposób, że w bliżej nieustalonym okresie czasu, ale nie później niż w dniu 16 lipca 2015 r. w B., gm. C., zabrał w celu przywłaszczenia materiał hodowlany stanowiący własność „H.” Spółka z o.o. Grupa [x]. w postaci wyselekcjonowanych nasion linii męsko-sterylnych pszenżyta oraz wyselekcjonowanych nasion linii dopełniaczy w nieustalonej ilości i wartości, a następnie, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zabezpieczył go we własnym celu i namnażał poprzez wysianie na dzierżawionym przez siebie polu oraz wbrew ciążącemu na nim obowiązкови w stosunku do pokrzywdzonej „H.” Sp. z o.o. Grupa [x]. oferował innym podmiotom i osobom fizycznym ujawnienie tajemnicy wymienionego przedsiębiorstwa zawartego w tym materiale hodowlanym, usiłując wyrządzić „H. Sp. z o.o. Grupa [x]. szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, w łącznej kwocie nie mniejszej niż 2 972 755,12 zł, stanowiącą wartość ucieleśnionej w tym materiale hodowlanym tajemnicy przedsiębiorstwa („know-how”), na którą składają się nakłady poniesione na hodowlę mieszańcową pszenżyta ozimego w Oddziale B. pokrzywdzonej spółki w okresie od 2002 r. do 2016 r., tj. koszty hodowli mieszańcowej pszenżyta w Oddziale B. za lata 2002-2016 oraz koszty doświadczeń z pszenżytem przeprowadzane w latach 2010-2016, tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 296 § 1 k.k. w zw. art. 296 § 2 i § 3 k.k. w zw. z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zw. z art. 11 § 2 w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 9 sierpnia 2019 r., sygn. akt III K (...), uznano oskarżonego za winnego tego, że w okresie od października 2015 r. do 5 sierpnia 2016 r. w S., gm. B. i w P., działając w krótkich odstępach czasu w

wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej i osobistej, usiłował wyrządzić „H.” Sp. z o.o. Grupa [x]. poważną szkodę majątkową w ten sposób, iż wszedłszy uprzednio w nieustalony, bezprawny sposób w posiadanie ucieleśniającego tajemnicę przedsiębiorstwa materiału hodowlanego stanowiącego własność pokrzywdzonej spółki w postaci nieustalonej ilości wyselekcjonowanych nasion linii męsko-sterylnych oraz wyselekcjonowanych nasion linii dopełniaczy pszenżyta mieszańcowego wytworzonych jako materiał wyjściowy do hodowli w wyniku wieloletnich prac naukowych prowadzonych w pokrzywdzonej spółce, przy czym do dnia 16 lipca 2015 r. były to prace kierowane przez oskarżonego zatrudnionego w pokrzywdzonej spółce na stanowisku Kierownika - Głównego Hodowcy Oddziału w Dziale Hodowli Roślin Oddziału w B., wykorzystując stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa informacje uzyskane w trakcie swojego zatrudnienia w pokrzywdzonej spółce, pozyskany w powyższy sposób materiał hodowlany namnażał poprzez wysianie na dzierżawionym przez siebie polu, a następnie ubiegając się o zatrudnienie w „T.” Sp. z o.o. zaoferował wyniki tych prac stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa pokrzywdzonej spółki Prezesowi Zarządu „T.” Sp. z o.o. L. L., lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na odmowę zatrudnienia w „T.” Sp. z o.o. oraz ujawnienie przez przedstawicieli pokrzywdzonej spółki prowadzenia przez oskarżonego hodowli opartej na pochodzącym z pokrzywdzonej spółki materiale hodowlanym, tj. występku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 23 ust.2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zw. z art. 12 § 1 k.k., i za to na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzono oskarżonemu karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 50 zł , tj. łącznie 10 000 zł.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 8 czerwca 2020 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I jako podstawę prawną wymiaru kary wskazał art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz art. 33 § 1 i 3 k.k. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, który zarzucił:

1. Istnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez nienależyte obsadzenie sądu i nieobecność jednego z członków składu na całej rozprawie. Wedle skazanego przewodniczącym składu orzekającego był podczas rozprawy w dniu 28 maja 2020 r. sędzia P. S., a ponad wszelką wątpliwość nie był to sędzia G. N. Natomiast sędzia G. N. jest wymieniany w obu protokołach z rozpraw z 28.05.2020 r. i 8.06.2020 r. jakoby uczestniczył w tych rozprawach. Pozostali Sędziowie ze składu sędziowskiego P. G. i M. W. brali udział w obu sprawach. Skazany był obecny na obydwu posiedzeniach Sądu.
2. Rażąco i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów postępowania dokonane poprzez wybiórczą i stronnictwą ocenę materiału dowodowego, a przede wszystkim przez:
 1. nienależyte rozpoznanie i wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, niedostrzeżenie i nieskontrolowanie uchybień procesowych poczynionych przez Sąd Okręgowy w P., tj. naruszenie art.: 4, 7, 366 § 1 k.p.k. oraz 410 k.p.k. które szczegółowo zostały opisane w uzasadnieniu kasacji,
 2. a nadto art. 5 § 2 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wyłącznie okoliczności obciążających H. W., z pominięciem dowodów przemawiających na jego korzyść, oraz z naruszeniem zasady rozstrzygania na korzyść oskarżonego nie dających się usunąć wątpliwości, które szczegółowo zostały opisane w uzasadnieniu kasacji,
3. nieuwzględnienie faktu, iż materiał pobrany przez spółkę w dniu 21.07.2016 r. w S. został złożony w magazynie w B. w oddziale Spółki H. gdzie bezspornie wskazano, że próby z pola pobierano 21.07.2016 r. (protokół „Spis i opis rzeczy” z 5.08.2016 r. oddanych na przechowanie H. reprezentowanych przez Z. N. i M. K.). Protokół bezspornie świadczy o tym, że Spółka była w posiadaniu zebranego materiału w dniu 21.07.2016 r. i przeprowadziła manipulacje poprzez zamianę zawartości worków z pszenicy na pszenżyto. Jak udowodniono wyżej zebrane próby nasion, przechowywanie w magazynie prób zebranych 21.07.16 r. metody badań poletkowych i elektroforetycznych jednoznacznie wskazują, że dowody w

sprawie są niewiarygodne, a z niewiarygodnych prób można otrzymać tylko niewiarygodne wyniki,

4. bezpodstawne oparcie orzeczenia na opinii biegłej niespełniającej warunków określonych w art. 200 k.p.k., w szczególności niezawierającej sprawozdania z przeprowadzonych czynności oraz niedopuszczenie opinii uzupełniającej lub opinii innych biegłych wobec niepełności, niejednoznaczności i niezgodności z metodykami krajowymi Odrębność, Wyrównanie, Trwałość, Rozporządzenie Ministra, rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego (poz. 1048, z dnia 16 maja 2017 r.) i międzynarodowymi: Konwencji UPOV i CPVO, która została złożona do sprawy przez biegłą J. W. i M. P. Złamanie metodyki OWT przez biegłą dotyczą m.in. tylko 1-rocznych badań polowych, zamiast 2 lat oraz tylko w 1 powtórzeniu zamiast 2, które w badaniach OWT są niezbędne, aby prawidłowo opisać badany materiał. W tych 2-u letnich badaniach polowych zgodnie z metodyką, gdzie pogoda w danym roku oraz warunki glebowe mogą istotnie różnić się w kolejnym roku, mogą istotnie wpłynąć na oceniane cechy i mogą być również odrębne niż w 1-ym roku badań jak zeznała biegła w sądzie okręgowym w dniu 23.04.2020 r., co stanowiło jednocześnie naruszenie prawa procesowego w postaci art. 201 k.p.k.,

5. opinię biegłej poparto badaniami elektroforetycznymi białek zapasowych ziarna jak biegła zeznała w dniu 23.04.2019 r., jeżeli elektroforeza jednoznacznie wskazywała na tożsamość i w eksperymencie polowym w pierwszym roku nie znaleźliśmy cech, które ocenilibyśmy jako odrębne, uznaliśmy, że w tych warunkach prawie ze 100% pewnością możemy stwierdzić, że odmiany są tożsame. Niestety zgodnie z wyżej przywołanym prawodawstwem: Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego (poz. 1048, z dnia 16 maja 2017 r.), Metodyki Badania Odrębności, Wyrównania i Trwałości (OWT opracowanej przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU), Konwencji UPOV (Międzynarodowy Związek Ochrony Nowych Odmian Roślin, Wspólnotowy

Urząd Odmian Roślin Uprawnych (CPVO) nie przewiduje się do oceny OWT i oceny tożsamości badań elektroforetycznych. Nadto zgodnie z organizacją UPOV (Międzynarodowy Związek Ochrony Nowych Odmian Roślin) w dokumencie TG/3/11 Corr. Wheat/Ble/Weizen, 96-10-18, Annex/Annexe/Anlage, page/Seite 2 stwierdza się wprost, że nie można stosować badań elektroforetycznych jako decydujących o odrębności, wyrównaniu i trwałości (OWT). Zarówno świadek B. S.- pracownik COBORU oraz biegła ,1. W. stwierdziły, że metodą ogólnie przyjętą w badaniach OWT są badania odmian w polu, a metoda elektroforetyczna jest metodą pomocniczą, która nie jest przyjęta również przez COBORU w celu badania OWT nawet jako ocena pomocnicza.

6. Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż skazany H. W. dopuścił się zarzucanego mu czynu z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy przeczył takim ustaleniom. Między innymi dotyczy to zeznań świadka L. L., który nigdy nie zeznał, że skazany miał oferować jemu linie męskosterylne i dopełniacze należące do H. Sp. z o.o. Grupa [x]., o które oskarżyła skazanego Pani prokurator M. P. w akcie oskarżenia o zabranie z O/ B. H. W. nie popełnił zarzucanych mu wyżej czynów o czym świadczą zeznania wszystkich świadków oprócz członka zarządu Spółki H. Z. N. Bezpodstawnie posądzono skazanego o zabór linii męskosterylnych należących do pokrzywdzonej w ogóle nie oceniając męskiej sterylności jakoby zagarniętych linii należących do L[...] S. Brak oceny męskiej sterylności i właściwości dopełniaczy jednoznacznie wskazuje, że nie udowodniono, że skazany wszedł w ich posiadanie, ponieważ nie dopuścił się zarzucanego mu czynu z art. 23 ust. 1 i 2 Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji w zw. z art 14 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k.

7. Rażąco naruszenie prawa materialnego w postaci naruszenia unormowań prawa polskiego i ratyfikowanej umowy międzynarodowej w postaci:

1. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie oceny tożsamości i czystości odmianowej materiału siewnego (poz. 1048 z dnia 16 maja 2017 r.),

2. Konwencji UPOV (Międzynarodowy Związek Ochrony Nowych Odmian Roślin, Wspólnotowy Urząd Odmian Roślin Uprawnych (CPVO).

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonych wyroków w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania. Nadto skarżący wniósł o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ś. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego wniósł o pozostawienie kasacji bez rozpoznania, ewentualnie o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co pozwalało orzec na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 3 k.p.k., bez udziału stron, ponieważ bazuje jednoznacznie na nieprawdziwych przesłankach.

Tytułem wstępu wskazać należy, że z uwagi na rodzaj zapadłego w niniejszej sprawie prawomocnego orzeczenia, tj. orzeczenie kary grzywny wobec H. W., kasacja mogła zostać wniesiona wyłącznie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. – art. 523 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. Co więcej, wyłącznie też takie zarzuty, a więc wskazujące na wystąpienie w sprawie bezwzględnych powodów odwoławczych, podlegały merytorycznemu rozpoznaniu. Należy bowiem przypomnieć, że powiązanie przepisu art. 536 k.p.k. z unormowaniami dotyczącymi ograniczeń przedmiotowych i podstaw wnoszenia kasacji, w tym m.in. art. 523 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 523 § 4 k.p.k., wyznacza zakres obowiązku sądu kasacyjnego zbadania i oceny tylko tych spośród wskazanych w skardze zarzutów, których podniesienie jest w świetle prawa dopuszczalne. Oznacza to, że na sądzie kasacyjnym nie ciąży obowiązek merytorycznego rozważenia z kolei tych zarzutów, które nie zostały oparte na przewidzianych prawem podstawach i których rozważenie jest pozbawione prawnoprosesowego znaczenia. W związku z tym, że H. W. nie został skazany na

bezwartunkową karę pozbawienia wolności, podniesione w kasacji jego obrońcy zarzuty niewskazujące na uchybienie z art. 439 k.p.k. (zarzuty z pkt 2 a-e, 3 i 4), jako niedopuszczalne z mocy prawa nie mogły zostać przez Sąd Najwyższy rozważone, przy czym z uwagi na zależność dyspozycji zawartych w przepisach art. 536 k.p.k. i art. 537 § 1 k.p.k. nie było podstaw do pozostawienia bez rozpoznania (odmowy przyjęcia) kasacji w zakresie tych niedopuszczalnych zarzutów, ponieważ w odniesieniu do tej samej, w zakresie podmiotowym i przedmiotowym, części wyroku wskazano w tej skardze także takie uchybienia, które zdecydowały o jej dopuszczalności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2005 r., II KK 127/04, OSNKW 2005, z. 7 - 8, poz. 72).

Takim zarzutem, skutkującym dopuszczalnością niniejszej kasacji i podlegającym rozważeniu, był zarzut z pkt 1 jej *petitum*, przy czym okazał się on oczywiście bezzasadnym w rozumieniu wskazanego przepisu art. 535 § 3 k.p.k.

Analiza samej treści wskazanego zarzutu oraz argumentacji powołanej przez obrońcę na jego poparcie w uzasadnieniu kasacji pozwala na konstatację, że wystąpienie w niniejszej sprawie bezwzględneho powodu odwoławczego – art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – skarżący upatruje w procedowaniu przez Sąd Apelacyjny w (...) w niewłaściwie (wedle subiektywnej oceny skazanego) obsadzonym składzie.

Skarżący wskazuje, że zdaniem skazanego, przewodniczącym składu orzekającego był podczas rozprawy w dniu 28 maja 2020 r. sędzia P.S., a ponad wszelką wątpliwość nie był to sędzia G. N. Skazany był obecny na obu terminach rozpraw, tj. na rozprawie w dniu 28 maja 2020 r. oraz w dniu ogłoszenia wyroku, tj. 8 czerwca 2020 r. i jest przekonany, że sędzia G. N. nie przewodniczył rozprawie w dniu 28 maja 2020 r.

Tak sformułowany zarzut nie znajduje jednak jakiegokolwiek uzasadnienia.

Wyrok Sądu odwoławczego, co jest w tym wypadku oczywiste, zapadł w przewidzianym ustawą procesową składzie trzech sędziów o czym przekonuje jego oryginał znajdujący się w aktach głównych (k. 1723, t. IX). Z treści akt sprawy, zwłaszcza zaś z treści protokołów z dnia 28 maja 2020 r. oraz 8 czerwca 2020 r. jednoznacznie wynika, że na obu terminach rozprawy skład Sądu był niezmienny i należycie obsadzony. W obu protokołach widnieją nazwiska: sędziego G. N., sędziego P. G. oraz sędziego delegowanego M. S. (k.: 1720, 1722, t. IX).

Twierdzenie autora kasacji, o rzekomej zmianie składu, stanowi natomiast bezpodstawny i niczym nieoparty zarzut. Fakt, że zarówno na rozprawie w dniu 28 maja 2020 r., jak i podczas ogłoszenia wyroku w dniu 8 czerwca 2020 r. obecny był jeden i ten sam sędzia G. N. potwierdził także pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego adw. P. O., który brał udział na obu wskazanych terminach rozprawy (oświadczenie adwokata zawarte na stronie 3-ej odpowiedzi pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego - k. 44 akt SN). Jednocześnie zauważyć należy, że widniejące na protokołach podpisy przewodniczącego w formie parafki wskazują, że zostały naniesione przez jedną i tą samą osobę (k.: 1721, 1722, t. IX).

Mając na uwadze całokształt przeprowadzonych powyżej rozważań należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając skazanego – stosownie do dyspozycji art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. – kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

Wobec uznania kasacji za oczywiście bezzasadną, bezprzedmiotowe okazało się rozpoznanie wniosku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania orzeczenia.